Ն. 5562 — 1885 ՅՈՒԼԻՍ 16 ՇԱԲ. ՍԷՆԷ 25 ԻՆԱՒ ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ. 28 ՅՈՒԼԻՍ 1885 — Նո. 5562

ԳԻՆԵԱԹԼԱՐ
Սէնէլիք Մէհիա 8
Ալթը այլըգ 4
—
Բոլթա իւհրէթի պիզէ այիտ տիր։

40 ԲԱՐԻ.

Մասիսի Քարոզ

ԴԱՇՏԱՅԻՆ ՀԱՆԴԷՍ

ՍԱՀԱՆԻ ԻՄԹԻԵԱԶ ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԴԱՇՏԱՅԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՄՕՏԱԿԱՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՆՈՆԱՒՈՐ ԹԵՐԹԹԱԳՐԱՏԱՊԱՆ

ԴԱՇԷԹԱՄԸԶ ԶԸԴԱՐ
Սպը, Բէնշէմպիհ, վէ Ճիւմաա իրթեսի կիւնլէրի։
—
Դալաթատա Իքսի խան Ն՝. 41

40 ԲԱՐԻ.

١٣٠١ ԹԷՄՈՒԶ ١٦ ١٣٠٢ ՇԷՒՎԱԼ ١٦

Հէր քէս կիւզէլ կիւզէլ հէր թարաֆտա կէզինմէքտէ, վէ իսթէեէնլէրտէ, կերէք բաղս մահէլլինին էթրաֆքնտա տիզիլմիշ օլան, վէ կերէք չատրըլարտա վէ արալըգ արալըգ հէր թարաֆտա պուլունան սանտալիյէ վէ գանատէլէրտէ արամ իթմէքտէ իտիլէր։

Ֆասըլ ֆասըլ միւզիգալար չալընըպ, վէ իսթէեէնլէր բագս իթմէքտէ իտիլէր, վէ հէմիշէ թա սօնունա, եանի սաթի տօգուզա դատար ֆիշէնքլէր աթըլմագտա, բաթըլամագտա, վէ չարխլար տէօնիւպ վէ մահիյէլէր եագըլմագտա իտի։

Միւրատ իտէն հէր վագըթ թամ իտիպ վէ եախօտ պիւֆէեէ կիտիպ իսթէտիկինի էլ ու շիւրպ իլէմէքտէ օլտուղու կիպի, պաղըլար պիրա մահէլլինէ, պաղըլար բիեանգօ, պաղըլար ֆըրըլտագ մահէլլինէ, վէ բէք աղլարտա պալըգ ավը օեունու իլէ թարթըլմագ քէօշկիւնէ կիթմէքտէ իտիլէր։

Պիւյիւք սուֆրանըն գարշըսընտա, իւզէրինտէ թիւքճէ եաղըլար իլէ «Մէարիֆիրէրվեր Փատիշահըմըզ չօգ եաշա» եաղըլմըշ օլտուղու հալտէ, պիր լեվհա պուլունտուղու կիպի, պիւֆէնին իւզէրինտէ տապխի էրմէնիճէ եաղըլար իլէ, «կեցցեն բարերարք» եաղըլմըշ իտի։

Սաաթ սէքիզ բատտէլէրինտէ Թիւլեան Ցարութիւն էֆ. մարիֆէթիյլէ տէօրթ պէշ թանէ պալօն ուշուրտուլտու, վէ էլլէր վուրտուլար։

Շու զինէթին կիւզէլլիկի գրմնընտա, տօղրուսու բէք չոք չմըշլըմըշ վէ հիշ պիր մէսարիֆ գըսդանըլմամըշ իտի։

Լաքին, թէէսսիւֆ վէ զիեատսիյլէ թէէսսիւֆ օլունուր քի, սաաթ տէօրթ բատտէլէրինտէ հիւզնամիզ պիր խապէր թէվաթուր պուլտու, չէօյլէքի, Հաճիեան Անտօն էֆէնտինին հէնուզ 22 չաղրալարընտա զէվճէսի, մէզքիւր զինէթտէ հազըր պուլունմագ իւզրէ, հէր նասըլ իսէ, Պիւյիւք տէրէտէ վագը խանէէրինտէ, եալընըզճա իսթգաթա չըգարագ վէ իչիտիլտիկինէ կէօրէ, սաչ մաչասընը պիր լամպատա քարոզպատա սաչլարընը գբվըրմագտա իքէն, գաղայլա էլպիսէսի թոռթուշմուշ, վէ անլաչըլան, պիչարէնին գօրգուսունտան նութգութութուլարագ, պաղըրբպ աչաղըեա խապէր վիրէմէտիկինտէն քէնտու քէնտուեէ սէօնտիւրմէկէ չալըշմըշ, վէ եօրկանա սարբլմըշ իսէտէ, մուվաֆֆագ օլամամըշ տըր. պատէհու տիչարտան ալէվ կէօրիւլէրէք խապէր վիրիլտիկինտէն, եօգարը չըգմըշլար. քէյֆիյէթի անլամըշլար, վէ հէքիմէր ճէլպիյէ, էմրի թէտավիսինէ չալըշմըշլար իսէ տէ, ագըպէթ քեար տաեանամաեարագ, զէվալը դատրն պէօյէ պիր էզիյէթլի հալ իւզրէ զալըմ էճէլէ գուրպան կիթմիշ տիր։

Զաթէն էվվէլքի ֆէնա խապէրի իչիտէրէք, հէր քէսին նէյէսի դայպ օլմուշ իքէն, պիրտէ սաաթ եէտի բատտէլէրինտէ վէֆաթընը դարա խապէրի տախի իչիտիլտիկինտէն, կէրչի զինէթէ տէվամ իտիլմիշ իսէ տէ, քիմսէտէ նէյէ գալմամըշ, հէր տէ քէս զայէթլէ աճըմըշ վէ բիւր էլէմ օլմուշ տուր։

Մալիւմ եա, պու զինէթտէ, ֆէնա իպրէթտէն սագընըլմագլըգ տիւշունիւլմէմիշ տիր։

Պերտէ խալիսանէ շունու իխթար իտէրիզ քի, պիր տիւզիյէ ֆիշէնքլէր սաթըլմասընտան չօգլար մէմնուն օլամամըշլար տըր, վէ հագդլարը տա վար տըր, չիւնքի, էվվէլինտէն թա սօնունա գատար ճէմիյէթ, նէ պարուլթ գօգուսու իլէ թիւթիւնինտէն գուրթուլապիլմիշ տիր, վէ նէտէ կիւրիւլտիւ իլէ ֆիշէնք աթէշի տիւշմէսի գօրգուսունտան։

Հէլէ պազը հավա ֆիշէնքլէրինտէն տիւշէն բարչալարընը եէրտէ, եարըմ տագըգա գատար եանը պալէվ չըգարտըգլարը, չօգ տէֆա կէօրիւլտիւկինտէն, գատրն թայիֆէսի, տայիմա սագընմագլըգա մէճպուր օլմուշ տուր. ֆագաթ, համա օլսուն քի հիչ պիր գաղա վուգու պուլմամըշ տըր։

Պունտանտա գաթի նաղար, հէր չէհին չօղու ինսանա օսանճ կէթիրտէճէկինտէն, պու ֆիշէնքլէրտէ էօյլէ օլմուշ տուր. էկէր էօյլէ օլմաերպտա, եալընըզ պիր գաչ տեֆա, պիրէր սաաթ ֆասլա վիրիլէրէք տէվամ իտիլմիշ օլսա իտի, հիչ շիւրհէմիզ եօգ տուր քի, հէմտահա կիւզէլ օլաճագ իտի, հէմ հէրքէս տահա զիեատէ թէլէզզիւզ իտէճէք իտի, վէ հէմտէ տահա աղ մէսարիֆ իհթիեաճ կէօրիւլմիւշօլաճագ իտի. հէր նէ հալ իսէ, պուտա պիր թէճրիւպէ սաերլմալը տըր։

Կէրչի Հէնրիսաֆ, Հրուսար սրիգամ, վէ տիգգաթ ճիհէթլէրիյլէ շայեանը թահսին պուլունմուշ տուր. լաքին, սայիր տէֆա իչին պիր նասիհաթ օլմագ իւզրէ խալիսանէ խապէր վիրիրիզ քի, էկէր կիւնտիւզ եաբըլաճագ օլսա, հէր քէս, հէմ պունտան չօգ զիեատէ թէլէզզիւզ իտիպ էյլէնէպիլէճէք տիր, վէ հէմ տէ պու գատար թաճիզ վէ բահաթսըզ օլմաեաճագ տըր։

Թէճրիւպէ իլէ անլաչըլմըշ պիր սահիհլիք տիր քի, պիր ճէմիյէթմահէլլինտէ պիր նէվի էյլէնճէ իլէ, 2 սաաթտան զիեատէ էյլէնիլէմէզ. տայիմա եէնի եէնի շէյլէր խթէր, պու զինէթտէ իսէ, պիր տիւզիյէէն ազը ալթը սաաթ գալընըլտըգը հալտէ, ուսմամ իչին սեագ օեունու օյնամագ իլէ, անը սէյր էյլէմէքտէն, վէ պիրտէ ֆիշէնք էյլէնճէսինտէն պաչգա պիր շէյ պուլունմատըգընտան, թապիաթիյլէ չօգլարա օսանճ կէլմիշ տիր, չիւնքի նասըլ քի սէօյլէտիք, բիեանգօ, թարթըլմա, նըշան ալմա, վէ պալըգ ավը օեունու վէ գումար իլէ, բէք աղլար կիտիպ էյլէնմիշլէրտիր, չէօյլէ քի, ալթը սաաթ վագըթ կէտիրմէք իչին, ֆէնէրլէր վէ աղաճլար իլէ միւդէյեէն ուզուն ուզուն եօլլարտա պիր չօգ կիտիպ կէլմէքլիքտէն պաչգա հիչ պիր շէյ եաբըլամամըշ տըր։

Պունտանտա գաթինաղար, կիւնտիւզ օլտուղու թագտիրտէ, եօրուլանլարտա, օսանանլարտա, վէ ույպուսու կէլէրէք թաճիզ օլանլարտա, ագշամ օլտուգտա, եաթտըգլարը կիպի, հէր շէեի ունուտտապիլիրլէր։

Վէ կիւնտիւզիւն կիտիպ կէլմէքլիքտէ պիւյիւք պիր սէֆա վար տըր, իքի թարաֆը թէմաշա իտէրլէր, հէր նէ գատար անագ օեունու, վէ օյնամագ իչին բէք կիւզէլ վէ կէնիշ պիր մահէլլ, վէ պալօտան չօգ զիեատէտէ գըզլար, գատընլար, վէ տէլիգանլըլար պուլունմագտա իտի իսէտէ, օյնաեան բէք աղ կէօրիւլէպիլմիշ տիր, չէօյլէ քի, ամճագ 40-50 գատրն օյնամըշ տըր դանն իտէրիզ. պունուն սէպէպի, պիրիմ իթիգատրմըզա կէօրէ, եիւզէրի մասքէլի էրքէք վէ գատրն պուլունմագտա օլմամասը օլմուշ տուր, վէ պունտանտա աչիքքար անլաչըլմագտա տըր քի, միլլէթիմիզտէ հալէա մէճմուն օլունաճագ մէրթէպէտէ ար ու հիճապ տույղուսու պուլունմագտա իսէտէ, պալօպարտա եիւզլէրի գաբալը օլմագլըգ, ար ու հիճապը պէր թարաֆ իլէ, եիւզլէրճէ նամուսսուզ գարբլար սըրասընտա պիլէ օյնամագլըգա զայրէթ, ճէսարէթ, վէ գօլայլըգ վիրմէքտէ տիր...։

Իլանլարտան անլաչըլտըգընա կէօրէ, կէրէք սուֆրալարտա, կէրէք պիւֆէտէ, վէ կէրէք պիրա մահէլլինտէ, միւթէպէր ֆամիլեալարըն գատընլարը խըտմէթ իտէճէք իտիլէր, հալ պու քի, պէսպէլի եա թէնէզզիւլ իթմէտիքլէրինտէն, վէ տէ եախօտ միւնասիպ կէօրմէտիքլէրինտէն, կէրչի պիւֆէտէ վէ պիրա մահէլլինտէ պուլունան էրքէքլէր եանընտա գատընլար տա կէօրիւլմիւշ իսէ տէ, սուֆրատա խըտմէթ իտէր, վէ նըշան ալմագ մահէլլինտէ պուլունուր։

Ֆագաթ, բիեանգօ մահէլի իլէ պալըգ ավը օեունու մահէլլինտէ, եալընըզ գատընլար պուլունմագտա իտիլէր (1)։

Հէր նէ գատար, ֆիլվագը իլան իտիլտիկի կիպի, թաամլարըն ֆիյեաթլարը, թէմիզ պիր լօգանթա ֆիյեաթընտան զիեատէ օլմաերպ էհվէն իտի իսէտէ, մէէմուլտէն պուլունտուղու գատար թամամ իտէն կէօրիւլէմէմիշ տիր. ֆագաթ պիւֆէ իլէ ֆըրըլտագ գումարը մահէլլինին իեիճէ իչէտիկի կէօրիւլմիւշ տուր։

Պիրա մահէլլինէ տախի խայիճէ կիտէն պուլունմուշ իսէտէ, բիեանգօ մահէլլինէ բէք աղ կիտէն, վէ պալըգ ավը օեունու իլէ, օյ նըշան ալմագ մահէլլինէ, վէ թարթըլմագ մահէլլինէ կիտէն իսէ, նասիլէն կէօրիւլէպիլմիշ տիր։

Շու զինէթտէ լաբդաբզ հարէքէթէ մէյտան վէ գօլայլըգ վիրիր հիչ պիր ճիհէթ կէօրիւլմէտիկինի, վէ օյ խուսուսա քէմալ մէրթէպէ տիգգաթ իտիլմիշ օլմասընը, տօղրուսու, մէտհ ու սէնա օգուեարագ իգրար իտէրիզ. ֆագաթ, եալընըզ չունա էսէֆ իտէրիզ քի, պիւեիւք քիչիւք քեաֆֆէմիզ, գումար տէնիլէն մէէլուն իլլէթէ լանէթ օգումագտէ օլուպ, վէ ինսան թապլանթընտա, վէ ալէլխուսուս տէլիզանլըլըգտա, իլլէթի մէզպուրէեէ տայիր պիր էսէրի մէյլան պուլունմասը տէրքեար իքէն, էօյլէ պիր

(1) Պալըգ ավը օեունու տէնիլէն շէյ պաչգա պիր շէյ օլմաերպ, անճագ թէքնէվարի պիր շէյ տէրունինտէ պուլունան եէլքազէ վէ սայիր ուճուզ էշեալար իւզէրինէ պիր չէնկէլ աթըլարագ, իգպալէ հէր դանղսինէ իլիշիր իսէ անը ալմագլըգտան իպարէթ տիր։

Ֆագաթ, բիեանգօ մահէլի իլէ պալըգ ավը օեունու մահէլլինտէ, եալընըզ գատընլար պուլունմագտա իտիլէր (1)։

Հէր նէ գատար, ֆիլվագը իլան իտիլտիկի կիպի, թաամլարըն ֆիյեաթլարը, թէմիզ պիր լօգանթա ֆիյեաթընտան զիեատէ օլմաերպ էհվէն իտի իսէտէ, մէէմուլտէն պուլունտուղու գատար թամամ իտէն կէօրիւլէմէմիշ տիր. ֆագաթ պիւֆէ իլէ ֆըրըլտագ գումարը մահէլլինին իեիճէ իչէտիկի կէօրիւլմիւշ տուր։

Պիրա մահէլլինէ տախի խայիճէ կիտէն պուլունմուշ իսէտէ, բիեանգօ մահէլլինէ բէք աղ կիտէն, վէ պալըգ ավը օեունու իլէ, օյ նըշան ալմագ մահէլլինէ, վէ թարթըլմագ մահէլլինէ կիտէն իսէ, նասիլէն կէօրիւլէպիլմիշ տիր։

Շու զինէթտէ լաբդաբզ հարէքէթէ մէյտան վէ գօլայլըգ վիրիր հիչ պիր ճիհէթ կէօրիւլմէտիկինի, վէ օյ խուսուսա քէմալ մէրթէպէ տիգգաթ իտիլմիշ օլմասընը, տօղրուսու, մէտհ ու սէնա օգուեարագ իգրար իտէրիզ. ֆագաթ, եալընըզ չունա էսէֆ իտէրիզ քի, պիւեիւք քիչիւք քեաֆֆէմիզ, գումար տէնիլէն մէէլուն իլլէթէ լանէթ օգումագտէ օլուպ, վէ ինսան թապլանթընտա, վէ ալէլխուսուս տէլիզանլըլըգտա, իլլէթի մէզպուրէեէ տայիր պիր էսէրի մէյլան պուլունմասը տէրքեար իքէն, էօյլէ պիր

Ֆէնա իպրէթտէն սագընըլմագլըգ տիւշունիւլմիշ տիր։

Պերտէ խալիսանէ շունու իխթար իտէրիզ քի, պիր տիւզիյէ ֆիշէնքլէր սաթըլմասընտան չօգլար մէմնուն օլամամըշլար տըր, վէ հագդլարը տա վար տըր, չիւնքի, էվվէլինտէն թա սօնունա գատար ճէմիյէթ, նէ պարուլթ գօգուսու իլէ թիւթիւնինտէն գուրթուլապիլմիշ տիր, վէ նէտէ կիւրիւլտիւ իլէ ֆիշէնք աթէշի տիւշմէսի գօրգուսունտան։

Հէլէ պազը հավա ֆիշէնքլէրինտէն տիւշէն բարչալարընը եէրտէ, եարըմ տագըգա գատար եանը պալէվ չըգարտըգլարը, չօգ տէֆա կէօրիւլտիւկինտէն, գատրն թայիֆէսի, տայիմա սագընմագլըգա մէճպուր օլմուշ տուր. ֆագաթ, համա օլսուն քի հիչ պիր գաղա վուգու պուլմամըշ տըր։

Պունտանտա գաթի նաղար, հէր չէհին չօղու ինսանա օսանճ կէթիրտէճէկինտէն, պու ֆիշէնքլէրտէ էօյլէ օլմուշ տուր. էկէր էօյլէ օլմաերպտա, եալընըզ պիր գաչ տեֆա, պիրէր սաաթ ֆասլա վիրիլէրէք տէվամ իտիլմիշ օլսա իտի, հիչ շիւրհէմիզ եօգ տուր քի, հէմտահա կիւզէլ օլաճագ իտի, հէմ հէրքէս տահա զիեատէ թէլէզզիւզ իտէճէք իտի, վէ հէմտէ տահա աղ մէսարիֆ իհթիեաճ կէօրիւլմիւշօլաճագ իտի. հէր նէ հալ իսէ, պուտա պիր թէճրիւպէ սաերլմալը տըր։

Կէրչի Հէնրիսաֆ, Հրուսար սրիգամ, վէ տիգգաթ ճիհէթլէրիյլէ շայեանը թահսին պուլունմուշ տուր. լաքին, սայիր տէֆա իչին պիր նասիհաթ օլմագ իւզրէ խալիսանէ խապէր վիրիրիզ քի, էկէր կիւնտիւզ եաբըլաճագ օլսա, հէր քէս, հէմ պունտան չօգ զիեատէ թէլէզզիւզ իտիպ էյլէնէպիլէճէք տիր, վէ հէմ տէ պու գատար թաճիզ վէ բահաթսըզ օլմաեաճագ տըր։

Պունտանտա գաթինաղար, կիւնտիւզ օլտուղու թագտիրտէ, եօրուլանլարտա, օսանանլարտա, վէ ույպուսու կէլէրէք թաճիզ օլանլարտա, ագշամ օլտուգտա, եաթտըգլարը կիպի, հէր շէեի ունուտտապիլիրլէր։

Վէ կիւնտիւզիւն կիտիպ կէլմէքլիքտէ պիւյիւք պիր սէֆա վար տըր, իքի թարաֆը թէմաշա իտէրլէր, հէր նէ գատար անագ օեունու, վէ օյնամագ իչին բէք կիւզէլ վէ կէնիշ պիր մահէլլ, վէ պալօտան չօգ զիեատէտէ գըզլար, գատընլար, վէ տէլիգանլըլար պուլունմագտա իտի իսէտէ, օյնաեան բէք աղ կէօրիւլէպիլմիշ տիր, չէօյլէ քի, ամճագ 40-50 գատրն օյնամըշ տըր դանն իտէրիզ. պունուն սէպէպի, պիրիմ իթիգատրմըզա կէօրէ, եիւզէրի մասքէլի էրքէք վէ գատրն պուլունմագտա օլմամասը օլմուշ տուր, վէ պունտանտա աչիքքար անլաչըլմագտա տըր քի, միլլէթիմիզտէ հալէա մէճմուն օլունաճագ մէրթէպէտէ ար ու հիճապ տույղուսու պուլունմագտա իսէտէ, պալօպարտա եիւզլէրի գաբալը օլմագլըգ, ար ու հիճապը պէր թարաֆ իլէ, եիւզլէրճէ նամուսսուզ գարբլար սըրասընտա պիլէ օյնամագլըգա զայրէթ, ճէսարէթ, վէ գօլայլըգ վիրմէքտէ տիր...։

Իլանլարտան անլաչըլտըգընա կէօրէ, կէրէք սուֆրալարտա, կէրէք պիւֆէտէ, վէ կէրէք պիրա մահէլլինտէ, միւթէպէր ֆամիլեալարըն գատընլարը խըտմէթ իտէճէք իտիլէր, հալ պու քի, պէսպէլի եա թէնէզզիւլ իթմէտիքլէրինտէն, վէ տէ եախօտ միւնասիպ կէօրմէտիքլէրինտէն, կէրչի պիւֆէտէ վէ պիրա մահէլլինտէ պուլունան էրքէքլէր եանընտա գատընլար տա կէօրիւլմիւշ իսէ տէ, սուֆրատա խըտմէթ իտէր, վէ նըշան ալմագ մահէլլինտէ պուլունուր։

Ֆագաթ, բիեանգօ մահէլի իլէ պալըգ ավը օեունու մահէլլինտէ, եալընըզ գատընլար պուլունմագտա իտիլէր (1)։

Հէր նէ գատար, ֆիլվագը իլան իտիլտիկի կիպի, թաամլարըն ֆիյեաթլարը, թէմիզ պիր լօգանթա ֆիյեաթընտան զիեատէ օլմաերպ էհվէն իտի իսէտէ, մէէմուլտէն պուլունտուղու գատար թամամ իտէն կէօրիւլէմէմիշ տիր. ֆագաթ պիւֆէ իլէ ֆըրըլտագ գումարը մահէլլինին իեիճէ իչէտիկի կէօրիւլմիւշ տուր։

Պիրա մահէլլինէ տախի խայիճէ կիտէն պուլունմուշ իսէտէ, բիեանգօ մահէլլինէ բէք աղ կիտէն, վէ պալըգ ավը օեունու իլէ, օյ նըշան ալմագ մահէլլինէ, վէ թարթըլմագ մահէլլինէ կիտէն իսէ, նասիլէն կէօրիւլէպիլմիշ տիր։

Շու զինէթտէ լաբդաբզ հարէքէթէ մէյտան վէ գօլայլըգ վիրիր հիչ պիր ճիհէթ կէօրիւլմէտիկինի, վէ օյ խուսուսա քէմալ մէրթէպէ տիգգաթ իտիլմիշ օլմասընը, տօղրուսու, մէտհ ու սէնա օգուեարագ իգրար իտէրիզ. ֆագաթ, եալընըզ չունա էսէֆ իտէրիզ քի, պիւեիւք քիչիւք քեաֆֆէմիզ, գումար տէնիլէն մէէլուն իլլէթէ լանէթ օգումագտէ օլուպ, վէ ինսան թապլանթընտա, վէ ալէլխուսուս տէլիզանլըլըգտա, իլլէթի մէզպուրէեէ տայիր պիր էսէրի մէյլան պուլունմասը տէրքեար իքէն, էօյլէ պիր

(1) Պալըգ ավը օեունու տէնիլէն շէյ պաչգա պիր շէյ օլմաերպ, անճագ թէքնէվարի պիր շէյ տէրունինտէ պուլունան եէլքազէ վէ սայիր ուճուզ էշեալար իւզէրինէ պիր չէնկէլ աթըլարագ, իգպալէ հէր դանղսինէ իլիշիր իսէ անը ալմագլըգտան իպարէթ տիր։

ԴԱՇՏԱՅԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Մէզքիւր սահրայի վէ լէյլի զինէթտէ, քէնտիմիզ տախի հայրը պուլունտուգ. Թըպգը իլան իտիլտիկի կիպի, բէք կիւզէլ սուրէթտէ թէզէլին իտիլմիշ իտի։

Օօգագ գաբուսունտան իչէրիսի սանճագլար իլէ տօնատըլմըշ օլուպ, վէ իքի թարաֆը թէչրիֆաթճըլար տիզիլմիշ իտիլէր։

Պաղչէ տէրունինտէ ուֆագ եօլլարտան պաչգա, պէշ ալթը դրթա տախի ուզուն եօլլար, վէ հէր մէվգը, վէ հավուզլար, վէ չատրըլար, ճամ ֆէնէրլէր տէրունինտէ սբարմաչէթլէր եագըլարագ թէնվիր իտիլմէքտէ իտիլէր։

Աեագ օեունու իչին, բէք կիւզէլ, բէք կէնիշ, վէ տէօրթ քէօշէ պիր մահէլլ հազրրլաթըլմըշ օլուպ, վէ իւզէրինէ պէզ չէքիլմիշ օլտուգտան պաչգա, եէրէ տախի պէզ կէրիլմիշ իտի, վէ պիր թարաֆընտա թէրթիպ իտիլէն մահէլլտէ տախի միւզիգաճրլար պուլունմագտա իտի։

Ի՞քի մահէլլտէ, պիր տէֆատա 2 եիւզ քիչի գատար թամամ իտէպիլէր միանթազամ սուֆրալար գուրմուշ իտի։

Պիր կիւզէլ մահէլլ բասթա, չէքերլամէ, տօնտուրմա, չէրպէթ, վէ էնվայի պու եօլտա մէէքիւլաթ վէ մէչրուպաթ սաթըլմագ իչէն թախսիս օլունտուղու կիպի, պիր մահէլլ տախի պիրա սաթըլմագ իչէն թէրթիպ օլունմուշ իտի։

Պիր մահէլլ բիեանգօ իչէն պիր մահէլլ թիւֆէնգ իսէ նասն ալմագ իչէն, վէ պիր մահէլլտէ պալըգ ավը տէնիլէն պիր օեուն իչէն, վէ տիկէր պիր մահէլլտէ, ֆըրըլտագ չէվիրէն գումար իչէն թախսիս օլունմուշտիր։

Հէր թարաֆը թէլտէն մաամուլ պիր կիւզէլ քէօշքտէ, պիր չօգ ֆէներլէր իլէ թէզէլէն իտիլէրէք, խաթէէն պիր իքրամ իտիպտէ թարթըլմագ իչէն, պիր ֆրէնք գանթարը վաղ իտիրմիշ իտի։

Ղայէթլէ միւզէյեէն պիր մահէլլ գօնթ * * * իչէն թէրթիպ իտիրմիշ օլուպ, պաղը ղաթլար վէ ֆամիլեալար օրաեա տախի կիրիպ չըգմագտա իտիլէր։

Ֆիչէնքլէր աթըլմագ, վէ մահիյեէլէր եագըլմագ իչէն, ադաճլար արասընտա պիր մահէլլ թէրթիպ իտիլմիշ իտի իսէտէ, հալիյլէ օրաեա քիմսէ պըրադըմամագտա իտի։

Ալտըղըմըզ մալի մանթանէզարէն, մէզքիւր պաղչէտէ, իչ պէն գբթա գատար ֆէնէր պուլունմագտայտի։

Եօլլար, վէ հէր թարաֆ բէք կիւզէլ սուրէթտէ թէմիզլէնմիշ, վէ թէզէլին իտիլմիշ իտի։

Պիր գաչ գբթա հավուզլարըն քէնարլարընտա տախի ֆէնէրլէր տիզիլմիշ օլուպ, վէ մէզքիւր հավուզլարտան պիրի օրթասընտա պուլունան ֆիսքիյէլէր, տայիմա սուլար բիւսկիւրմէքտէ իտիլէր։

Պաղչէնին սահիպի Կարապետ պէյին, քէնտինէ մախսուս օլուպ, վէ պիր ատաճըգ իւզէրինտէ պուլունան քէօշք տախի թէնվիր իտիլմիշ իտի իսէտէ, օրաեա անճագ քէնտի միւսաֆիրլէրի գապուլ օլունմագտա իտիլէր։

Զանն իտէրիզ քի էրքէք վէ նիսան թայիֆէսինտէն, վէ հէր սընֆ վէ հէր միլլէթտէն պին նէֆէր գատար ճէմիյէթ պուլունմագտա իտի։

Ֆագաթ, բիեանգօ մահէլի իլէ պալըգ ավը օեունու մահէլլինտէ, եալընըզ գատընլար պուլունմագտա իտիլէր (1)։

Հէր նէ գատար, ֆիլվագը իլան իտիլտիկի կիպի, թաամլարըն ֆիյեաթլարը, թէմիզ պիր լօգանթա ֆիյեաթընտան զիեատէ օլմաերպ էհվէն իտի իսէտէ, մէէմուլտէն պուլունտուղու գատար թամամ իտէն կէօրիւլէմէմիշ տիր. ֆագաթ պիւֆէ իլէ ֆըրըլտագ գումարը մահէլլինին իեիճէ իչէտիկի կէօրիւլմիւշ տուր։

Պիրա մահէլլինէ տախի խայիճէ կիտէն պուլունմուշ իսէտէ, բիեանգօ մահէլլինէ բէք աղ կիտէն, վէ պալըգ ավը օեունու իլէ, օյ նըշան ալմագ մահէլլինէ, վէ թարթըլմագ մահէլլինէ կիտէն իսէ, նասիլէն կէօրիւլէպիլմիշ տիր։

Շու զինէթտէ լաբդաբզ հարէքէթէ մէյտան վէ գօլայլըգ վիրիր հիչ պիր ճիհէթ կէօրիւլմէտիկինի, վէ օյ խուսուսա քէմալ մէրթէպէ տիգգաթ իտիլմիշ օլմասընը, տօղրուսու, մէտհ ու սէնա օգուեարագ իգրար իտէրիզ. ֆագաթ, եալընըզ չունա էսէֆ իտէրիզ քի, պիւեիւք քիչիւք քեաֆֆէմիզ, գումար տէնիլէն մէէլուն իլլէթէ լանէթ օգումագտէ օլուպ, վէ ինսան թապլանթընտա, վէ ալէլխուսուս տէլիզանլըլըգտա, իլլէթի մէզպուրէեէ տայիր պիր էսէրի մէյլան պուլունմասը տէրքեար իքէն, էօյլէ պիր

Ֆէնա իպրէթտէն սագընըլմագլըգ տիւշունիւլմիշ տիր։

Պերտէ խալիսանէ շունու իխթար իտէրիզ քի, պիր տիւզիյէ ֆիշէնքլէր սաթըլմասընտան չօգլար մէմնուն օլամամըշլար տըր, վէ հագդլարը տա վար տըր, չիւնքի, էվվէլինտէն թա սօնունա գատար ճէմիյէթ, նէ պարուլթ գօգուսու իլէ թիւթիւնինտէն գուրթուլապիլմիշ տիր, վէ նէտէ կիւրիւլտիւ իլէ ֆիշէնք աթէշի տիւշմէսի գօրգուսունտան։

Հէլէ պազը հավա ֆիշէնքլէրինտէն տիւշէն բարչալարընը եէրտէ, եարըմ տագըգա գատար եանը պալէվ չըգարտըգլարը, չօգ տէֆա կէօրիւլտիւկինտէն, գատրն թայիֆէսի, տայիմա սագընմագլըգա մէճպուր օլմուշ տուր. ֆագաթ, համա օլսուն քի հիչ պիր գաղա վուգու պուլմամըշ տըր։

Պունտանտա գաթի նաղար, հէր չէհին չօղու ինսանա օսանճ կէթիրտէճէկինտէն, պու ֆիշէնքլէրտէ էօյլէ օլմուշ տուր. էկէր էօյլէ օլմաերպտա, եալընըզ պիր գաչ տեֆա, պիրէր սաաթ ֆասլա վիրիլէրէք տէվամ իտիլմիշ օլսա իտի, հիչ շիւրհէմիզ եօգ տուր քի, հէմտահա կիւզէլ օլաճագ իտի, հէմ հէրքէս տահա զիեատէ թէլէզզիւզ իտէճէք իտի, վէ հէմտէ տահա աղ մէսարիֆ իհթիեաճ կէօրիւլմիւշօլաճագ իտի. հէր նէ հալ իսէ, պուտա պիր թէճրիւպէ սաերլմալը տըր։

Կէրչի Հէնրիսաֆ, Հրուսար սրիգամ, վէ տիգգաթ ճիհէթլէրիյլէ շայեանը թահսին պուլունմուշ տուր. լաքին, սայիր տէֆա իչին պիր նասիհաթ օլմագ իւզրէ խալիսանէ խապէր վիրիրիզ քի, էկէր կիւնտիւզ եաբըլաճագ օլսա, հէր քէս, հէմ պունտան չօգ զիեատէ թէլէզզիւզ իտիպ էյլէնէպիլէճէք տիր, վէ հէմ տէ պու գատար թաճիզ վէ բահաթսըզ օլմաեաճագ տըր։

Պունտանտա գաթինաղար, կիւնտիւզ օլտուղու թագտիրտէ, եօրուլանլարտա, օսանանլարտա, վէ ույպուսու կէլէրէք թաճիզ օլանլարտա, ագշամ օլտուգտա, եաթտըգլարը կիպի, հէր շէեի ունուտտապիլիրլէր։

Վէ կիւնտիւզիւն կիտիպ կէլմէքլիքտէ պիւյիւք պիր սէֆա վար տըր, իքի թարաֆը թէմաշա իտէրլէր, հալ պու քի, պէսպէլի եա թէնէզզիւլ իթմէտիքլէրինտէն, վէ տէ եախօտ միւնասիպ կէօրմէտիքլէրինտէն, կէրչի պիւֆէտէ վէ պիրա մահէլլինտէ պուլունան էրքէքլէր եանընտա գատընլար տա կէօրիւլմիւշ իսէ տէ, սուֆրատա խըտմէթ իտէր, վէ նըշան ալմագ մահէլլինտէ պուլունուր։

Ֆագաթ, բիեանգօ մահէլի իլէ պալըգ ավը օեունու մահէլլինտէ, եալընըզ գատընլար պուլունմագտա իտիլէր (1)։

Հէր նէ գատար, ֆիլվագը իլան իտիլտիկի կիպի, թաամլարըն ֆիյեաթլարը, թէմիզ պիր լօգանթա ֆիյեաթընտան զիեատէ օլմաերպ էհվէն իտի իսէտէ, մէէմուլտէն պուլունտուղու գատար թամամ իտէն կէօրիւլէմէմիշ տիր. ֆագաթ պիւֆէ իլէ ֆըրըլտագ գումարը մահէլլինին իեիճէ իչէտիկի կէօրիւլմիւշ տուր։

Պիրա մահէլլինէ տախի խայիճէ կիտէն պուլունմուշ իսէտէ, բիեանգօ մահէլլինէ բէք աղ կիտէն, վէ պալըգ ավը օեունու իլէ, օյ նըշան ալմագ մահէլլինէ, վէ թարթըլմագ մահէլլինէ կիտէն իսէ, նասիլէն կէօրիւլէպիլմիշ տիր։

Շու զինէթտէ լաբդաբզ հարէքէթէ մէյտան վէ գօլայլըգ վիրիր հիչ պիր ճիհէթ կէօրիւլմէտիկինի, վէ օյ խուսուսա քէմալ մէրթէպէ տիգգաթ իտիլմիշ օլմասընը, տօղրուսու, մէտհ ու սէնա օգուեարագ իգրար իտէրիզ. ֆագաթ, եալընըզ չունա էսէֆ իտէրիզ քի, պիւեիւք քիչիւք քեաֆֆէմիզ, գումար տէնիլէն մէէլուն իլլէթէ լանէթ օգումագտէ օլուպ, վէ ինսան թապլանթընտա, վէ ալէլխուսուս տէլիզանլըլըգտա, իլլէթի մէզպուրէեէ տայիր պիր էսէրի մէյլան պուլունմասը տէրքեար իքէն, էօյլէ պիր

ԱԶԳԱՅԻՆ

—o—

ԹԷԷՍՍԻՍ

(5561 Ն.-ԷՒԴԵՐԻՆ ԴՈՒՐՍԵ ՀԷ ԻՐԲՈՍ)

Սրբազան հայրլար, պաղըլար, եա պէտխահլըգլարընտան, վէ եախօտ ճէհլէրինտէն նաչի, Դալաթա քիլիսէսի իչին, «օրասը միսթէնա տըր, օրասընա ատէթա պիր մանասթըր նազարըլլա պագըլմամը տըր» տիմէքտէ իմիշլէր. պու եօլտա պիր լագըրտը, ճէվապա պիլէ շայէսթէ տէկիլ իսէտէ, պիշէքք մէճլիսի ալինիզ իչինտէ տախի, էօյլէ տիւշինէնլէր, վէ եախօտ, օլ եօլտա էհալիեի դանտըրմագ իսթէեէնլէր պուլունմագտա տըր միւլահազասը նա մէպնի, անքն տանսի ոեուսինէն իտէլիմ։

Դալաթա քիլիսէսինին մանասթըրա պէնզէր, հիչ պիր հալի պուլունմագտա տէկիլ տիր, էկէր պունու սէօյլէմէքտէն միւրատ ճէօմաթընը էքսէրինին դուրապատան իպարէթ օլմասընը անլաթտրմագ իսէ, վէլէվ, պիր ֆամիլեա տախի պուլունմասա, երինէ մանասթըր մագամընտա թուԹուլամաերպ, եագընընտա պուլունան պիր մահէլլէ քիլիսէսինէ իլհագ գբլընաճաղընտա կէրչի չիւբհէ եօգ տուր, հալ պու քի, պու կիւն

լէրի, մանասթիր կիպի զիւարէթէ կէլմէքտէ օլմալարընը անլաթուրմագ իսկ, հէր եէրտէ խալգ զիւարէթէ կիտէր եիւզէրճէ քիլիսէլէր վար տըր, իշթէ պիր դաչըտա պուրատա տըր, մէսէլա Գատրքէօյ քիլիսէսի վէ Գարակիմրիւք քիլիսէսի քի, պունլարա մանասթիր նազարըլյա պագըլմագտա տէկիլ տիր։

Պունու սէօյլէեէնլէր, էկէր պէտիահլըգ լարընտան սէօյլէմէքտէ իսէլէր, օնլար հագդը գապուլ իթմէզլէր, հալ պու քի, էկէր պիլմեէրէք սէօյլէմէքտէ իսէլէր, խապէր վիրիրիզ քի, պիր մանասթիր օլմագ իչին, էվվէլա, ալէսսէվիյեէ չէհրին խարիճինտէ օլմասը իգթիզա իտէր, պիր միաբանութիւնու վէ պիր տէ վանահայրը պուլունմասը, վէ միլլէթ թարաֆընտանա թաստիգ օլունմուշ պիր նիզամնամէ թահթընտա իտարէ իտիլմէքտէ օլմասը լազըմ կէլիր։ պուտտա իսէ էօյլէ պիր հալին զերրէճէ էսէրի կէօրիլմիշ օլմատրգտան պաչգա, ալէմ տէ պիրիր քի, Սահմանագրութիւնտան էվվէլ, սայիր քիլիսէլէր կիպի իտարէ իտիլմէքտէ պուլունմուշ տուր, վէ Սահմանագրութիւնուն իլք կիւնիւնտէն պէրու տախի, այրըճա թաղ թանըմըշ տըր, վէ գուրա ուսուլինէ էհալիսի տախիլ օլմուշ տուր, վէ հէր վագըթ Թաղ. խորհուրդլարընը ինխիսապ իթմիշլէր տիր, վէ հաթթա շիմտի տախի Թաղ. խորհուրդու մէլճուտ իսէ տէ, Նորատունկեան թաղըմընա գարշը թէշէքքի իթմիշ օլուպ, վէ Ներսէս սրբազան իլէ Սիմոն պէյ իտարէսի վագթինտէ, ատալէթին բայիմալ իտիլտիկինի, վէ պաչա չըգամաեաճաղընը կէօրէրէք գահրէն վէ քէրհէն իսթիֆա իլլէմիշ, վէ պունլարտա մէղքիւր իսթիֆաեր ճանա մինէթ ատտ իտէրէք, կէլիպ հէր չէեի զապթ իլլէմիյէր տիր։ վէ շիմտիքի սրբազանէն լաեըգըյլա մալիմանթլարը օլմաեըպ, վէ եէնի Քաղ. ժողովունտա ինթիխապ վէ թէճէմմիւի եագլաշմըշ օլտուղունտան, Գալաթա էհալիսինին թագտիմ իլլէտիքլէրի իսթիտալարա ճէվապ օլարագ, մէղքիւր մէճլիսին թէճէմմիւինէ պէքլէմէլէրինի պէեան իլլէմիշլէր տիր։

Վէլհասըլ, պունլարընը քեաֆիֆէսի պոշ լաղըրտալար տըր, Գալաթա մանասթիրը տէկիլ տիր, վէ օլամազ, էմմա, էհալիսինին ֆագըրըրդընտան իսթիֆատէ իտէրէք, պաղըլար իսթէտիքլէրինի եարապիլիրլէր իմիշ, պիզտէ, օ տախի իհթիմալտէն տիր. ֆագաթ, օ տա հէր վագըթ իչին օլմամազ, էլպէթթէ պիր կիւն ատտուէթ զալէպէ իլլէեէճէք տիր։

Գալաթա քիլիսէսինի պու եօլտա մահլիւլ մագամընտատա իտարէեէ գալգըշմագլըդտա, սընրի սրնրի տատմալը իչին, ճիհէթ ճիհէթ մէնֆաաթլար, վէ մէնֆաաթ իւմիտլէրի պուլունմագտա տըր... հէյլէ շիմտիքի նիզամընդըզդ ուսուլինտէն սոնրա, մեզքիւր քիլիսէտէ պուլունան ֆայիզլի բարասընընը թահսիլինտէն սոնրա, կիւեա պիւյիւք պիր շէյ եարաճաղլար տըր կիպի, աչաճաղլարը չտեսլիք մէքթէպինի, եանի Ներսէս Վարժապետեան վարժարանընը իտարէ իլլէմէքլիք օլմուշ տուր. վէ սոնրատան պաղը կիւճլիւքլէր կէօրիւքլէրինտէն, Կեդրոնական վարժարան թախսիս օլունմասը վարպետլիկինի տիւշիւնմիւշլէր տիր։

Նորատունկեան էֆէնտի թագըմը, տահա Սրբազան Պատրիարք հազրէթլէրինին ինթիխապ վէ թէշրիֆլէրինտէն էվվէլ, ալէյ աճէլէ, կիւեա, նիզամընտա պիր շէյ տիր կիպի, պիր հիսապ թէլթիպ իտէրէք Տնտես. խորհուրդա թագտիմ իթմիշլէր, վէ մէղքիւր խորհուրդտա թահսին վէ թաստիգ իլլէտիքտէն պաչգա, օլ վագրթլարտա գայիմագամ պուլունան Դեր. Ռուսճուգլեան Գէորգ վարդապետտէն տախի, շիւրհէսիզ օլարագ Սիմոն պէյ սայէսինտէ, պիրտէ մէտհ ու սէնալ վէ թէչէքքիւր մէքթուպունա նայիլ օլմուշլար տըր, հալպու քի պունուն քեաֆֆէսի տախի չարբըգ տըր, վէ նիզամա մուղայիր տիր, չիւնքի, էկէր վիրտիքլէրի հիսապ, քէնտի շախսլարընա այիտ պիր շէյ իտի իսէ, ոնա պիր շէյ տէնիլէմէդ, եօգ էկէր Գալաթա քիլիսէսինէ այիտ իտի իսէ, էվվէլա օրանըն Թաղական խորհուրդու պագմալը, վէ պատէհու Տնտեսական խորհուրդա թաստիգ իթթիրմէլի տիր, վէ օտա, նիզամընը իճրա իլլէտիքտէ՝ սոնրա թաստիգ իլլէմէլի տիր։ Ղարիպ եէրի շուրասը տըր քի, Տնտես. Խորհուրդտա պու նիզամընդըզդը կէօրմէմիշ տիր, վէ ասըլ տօղրուսու կէօրմէք իսթէմէմիշ տիր, չիւնքի շիմտի զէմանընմրգտա, պիր պիրինէ զինճիրլէմէ օլարագ սըրֆ միւտահէնէճիլիք վէ սըրֆ խաթըր կէօնիւլ հիւքմ իթմէքտէ տիր, նասըլ քի էօյլէ օլմասընը, տեղապահ հայր սուրբուն, մէղքիւր հիսապը թահսին վէ թաստիգ իլլէտիքտէն պաչգա, պիրտէ մէտհ ու սէնալէր օգուտմագլըղա մէճպուր օլմուշ օլմասը թաստիգ իլլէմէքտէ տիր, չիւնքի, երկիրմի պէշ սէնէտտէն պէրու, նէֆսի Խաթանպօլտա, պէլքի գըրգ քիսիսէ թարաֆընտան հիսապլար թագտիմ օլունուպ, վէ Տնտեսական խորհուրդլար թարաֆընտան տա կէրչի թաստիգ օլունմուշլար իսէտ, էօյլէ նէ բաթրիգ վէ նէտտ վէքիլի թարաֆընտան, հիչ պիր մէտհ ու սիթայիշ մէքթուպու կէօնտէրիլտիկինին, վէ ղազէթալարտա տէրճ ու նէշր իտիլտիկինին էմալի ապա կէօրիւմէեան խանը օճաղը իլէ Արեւելք սաեէսինտէ, պու չտեսլիք վէ պու նիզամընդըզդ վէ նէզաքէթսիզլիք տախի կէօրիւլմիւշ տիր։

Էվվէթ, օլ պապատ պիւյիւք պիր նէզաքէթսիզլիք վուգու պուլմուշ տուր, զիրա, գըրգ գրթա նիզամընտա ինթիխապ իտիլմիշ օլան Թաղական խորհուրդլարա պիլէ էօյլէ պիր թէչէքքիւրնամէ կէօնտէրիլմէյիպտէ, եալընըզ քէյֆի վէ ատէթա ինտի, վէ եախսա էօրֆի օլան պիր հէյեէթին, եանի մուվագգաթ պիր Նորատունկեան թագըմընն տէօրթ պուչուգ զուրուչուգ հիսապը իչին, խասսէթէն թէչէքքիւր պէեան իթմէքլիք, քեաֆֆէյի Թաղական խորհուրդլար իչին պիր թահգիր տիմէք տիր. հայրֆ քի, պիզիմ Թաղական խորհուրդլարընը էքսերիսի, միլլէթճէ իչլերտէն տէկիլ, քէնտի ալէյհլերինտէ եաբրլան, վէ եազրլանլարտան պիլէ պիհապէր պուլունտուգլարընտան, հիչ պիրի չըգպատա, ալենէն պիր սիթէմ, վէ պիր բրօթէսթօ իլլէմէմիշ տիր, վէ պէլքիտէ, հալէա շիմտիյէ գատարտա խապէրլէրի պիլէ եօգ տուր... զաթէն Մանդումէ օգումաեան, միլլէթճէ հիչ պիր շէյին տօղրուսունա վագրֆ օլուպ, վէ պիր գօնթրոլ հալի կէօրէմէզ քի...

Պիր գաչ հաֆթատան պէրուտէ, Արեւելքտէ վէ սայիր զաղէթալարտա, պունտան իբի պուչուգ սէնէ էվվէլ, Կեդրոնական վարժարան իչին, միւթէվէֆա Ներսէս սրբազան հուզուրունտա եաղըմըշ օլան 1450 լիրա իեանէտէն. 950 լիրասընընը Թահսիլ իտիլտիկի, վէ Գալաթա քիլիսէսինին պօրճունա վիրիլտիկի, կիւեա պիր մարիֆէթ եաբրըմագտա տըր կիպի եաղըմագտա, վէ չօղլարտա էսասընը վէ ասըլ մագտիմիզ, էմնիյէթէ չայեան գըրգ նէֆէր զաթլարտան միւրէթթէպ պիր ցանկ թէրթիպ իտիպ քէնտիլէրէ վիրէպիլիրիզ. մէկէրչի, թէքմիլ թաչրալարտա էհալիմիզ գուրա վիրէպիլիեօրլարտա, եալընըզ Գալաթա էհալիսի՝ մի գուրա վիրէմմեօր։

Եօգ, Սրբազան հայրլար, եօգ, սիզի իղֆալէ չալըշան հէր քիմ իսէ, չօ՛գ վէ բէք չօգ եանըլմագտա տըր, վէ էկէր պու իշտէ Նորատունկեանընն նուֆուզունա Սահմանագրութիւնտա, Կրօնական վէ Քաղաքական ժողովլարտա, բաթրիգ վէ բաթրիգխանէտէ միւթէպէաթա մէճպուր օլաճագ իսէ, նիզամնամէ պիր ադչէ իթմէեէճէք տիր...։

Թէքրարէն սէօյլէրիզ, «Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ՝։»

ԴԳՐՈՅԱՄԷՐ ՏԻԿՆԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մէզքիւր գատընլար ճէմիյէթինին Օրթաքէօյտէ քիւշատ իլլէմիշ օլտուղու գըզլար մէքթէպինին իմթիհանը եարընն պաչլաեաճագ, վէ ճիւմաա կիւնիւ խիթամ պուլաճագ տըր։

Մէքթէպի մէզպուրտէ օգունան տէրսլէր շու աթիտէքիլէր տիր. Հայերէն, Գաղղիերէն, Կրօնք, Աշխարհագրութիւն, Թուաբանութիւն, Պատմութիւն, Բնագիտութիւն, Կենդանաբանութիւն վէ Առողջաբանութիւն։

Իմթիհանա սաաթ պիր պուչուգտա պաչլանըլըպ, սաաթ 10տա պիթէճէք, վէ էօյլէ վագթի պիր պուչուգ սաաթ թաթիլ իտիլէճէքտիր։

Սրբազան Պատրիարք հազրէթլէրի, ճիւմաա կիւնիւ Սամաթեաեա կիտէրէք, մէքթէպլէրինի կէզմիշ, վէ լազըմ կէլէն թիշվիգաթը հիմմէթ իլլէմիշ տիր։

Մահէլլի մէզպուր քիլիսէսինին ինչասընա տայիր լազըմ կէլէն ռուսսատատ դէնուզ թահսիլ իտրմիշ օլմատրդընտան, թաթիլ իտիլտիկի մա թէէսսիֆ իշիտիլմէքտէ տիր։

—

Խապէր ալընտըդընա կէօրէ, եէնի ինթիխապ օլունան Քաղ. ժողովուն ազալարընընը քեաֆֆէսի տախի իսթիֆալարընը կէրի ալարագ, տիւն Գալաթատա թէճէմմիւ իթմիշլէր, վէ քէնտի դիւանլարընը ինթիխապ իլլէմիշլէր տիր, չէօյլէ քի, Նուբեան էֆէնտի ատենապետ, Գաբրիէլ Նորատունկեան էֆէնտի (տիւէր Նորատունկեան անլաշըլմասընն) իքինճի ատենապետ, Պալլարեան էֆէնտի ատենադպիր, վէ Պօյաճեան Յովհաննէս էֆէնտի իքինճի ատենադպիր թայէին օլունմուշլար տըր։

Նորատունկեան իլէ Բարազամեանընն աճէլէլէրինէ գարշը օլտուղու հալտէ, իշթէ Քաղ. ժողով կէլտի եէթիշտի, վագտա իլլէրինտէ մէրգումանընն թարաֆընը թութուպ, վէ պիզէ նիսպէթ հէր նիզամըզդընը իճրա իթտիրմէքլիկէ չալըշան պիր գաչ քիշի պուլունմասը իհթիմալտէն իսէ տէ, էքսէրիյեէթին զալէպէ իտէրէք, իշպու Գալաթա նիզամըզդընա, հէր շէյտէն էվվէլ պիր խիթամ վիրմէքլիկէ հիմմէթիտէ մէէմուլի գավիտէն տիր։

—

Տիւնքի կիւն Նորատունկեանընն եինէ բաթրիգխանէեէ ինէրէք, մէրամընը իճրաեա չաշրշտըդը, վէ Կրօն. ժողովունտա թէճէմմիւ իթտիկի մէսմուիմիզ օլմուշ իսէ տէ, իքի քահանայ թագտիսի նիզամընդըզդընա տայիր նէ գարար վիրտիկինի հէնուզ անլաեամամըշդը տըր։

Աճայիպ պիր հալ տէ շու տուր քի, մէրգուման ընծայացուլարը, Հիւնքեարպէկէնտիեան Տէր Յովհաննէս հայրընը քէնտի խանէսինտէ սագլաեարագ, մեզքիւր նիզամընդըզդընն իճրասընա էզ ճան ու տիլ չալըշտըգլարը տախի իշիտիլմէքտէ տիր...։

—

Ճիւմաա իրթէսի ախշամը գաղա իլէ եանարագ, վէֆաթ իտէն զէվալը Տիկին Հաճիեանընն ճէնազէ զիյնէթի, Պիւյիւքտէրէ քիլիսէսինտէ բազար կիւնիւ իճրա իտիլտիքտէն սոնրա, Պէյօղլունա նագլ իլէ, Ֆէրիքէօյ գապրիսթանընտա տէֆն իտիլմիշ տիր։

Մէրգումէնին իչ նէֆէր ուֆաճըգ գըզ չօճուղլարը վար իմիշ։

—

Մէզպուրեան վարժարանընն թէվֆիի միւքեաֆաթ զիյնէթի, կէչէն ճիւմաա կիւնիւ, մէքթէպի մէզպուր պաղչէսինտէ, բէք կիւզէլ սուրէթտէ իճրա իտիլմիշ տիր։

—

Զաբրիօն մէքթէպինէ տայիր օրան պէնտիմիզ, բէնչէմպիհ կիւնիւնէ գալմըշ տըր։

—

Սայիր ղազէթալար, Պիւյիւքտէրէտէքի պաղչէ զիյնէթինի նագլէյլէտիքլէրի սըրատա, պիր վագթտան պէրու պիզտէ ատէթ հիւքմիւնէ կէչմիշ օլան շարլատանլըգ վէ միւտահինլիք իլէ հատտէն զիեատէ մէտհ ու սէնալէր օգուտուգտան պաչգա, եագըլմըշ օլան ֆէնէրլէր իչին տախի, սէքիզ պին գատարիտի տէմիշլէր տիր քի, պիզիմ մէվսուգ սուրէթտէ պիլտիկիմիզդէ կէօրէ, իւչ պին թանէ պիլէ տէկիլ տիր, վէ հաթթա ըէճա օլունուպտա պիր կիճէ իչին ալընմըշ օլան մահէլլէր տախի մալիմ տուր։

Պունլար, տիւնեատա հիչ պիր շէյ կէօրմէմիշ չտեսլէր օլտուղլարընտան, պու եօլտա զիյնէթլէրի կէօրտիւքլէրինտէ, պիրտէն պիրէ շաշըրըպ ալըգլանմագտա օլմալը տըրլար. վէ պունտանտա աչիքեար անլաշըլմագտա տըր քի, պիր չօգ թէճրիւպէ կէօրմէմիշ, պիր չօգ մահէլլէր կէզմէմիշ. վէ ալէլ խուսուսատա Էվրօպաեը վէ Ամէրիգաեը կէօրիւպ միթալաա իթմէմիշ օլան ատէմլէր, գալէմ մէյտանընա չըգմամալը տըրլար... եօգսա, իշթէ պէօյլէ Կակիկին մուսալը Թարղընտա չէյլէր եազմագտան էօթէեէ կէչէմէզլէր. ֆագաթ, տուա իթմէլիտիրլէր քի, էհալիմիզդէտէ, պունուն ֆարգընա վարան բէք ադ տըր։

ԻՃՄԱԼԸ ԱՀՎԱԼ

—o—

Ինկիլթէրրա բարլամէնթասու ազասընտան Մըսթըր Աշմէթ Պարթլէթ պու տէֆա Իսպուրի նամ մահէլլտէ վուգու պուլան մէպուս ինթիխապընտա պիր նութգ սէօյլէեիպ, մուհաֆազաքեար վէ սերպէսթի թարաֆտարլարընտան թէչէքքիլ իտէն գապինէլէրին բօլթիգասընը մուհաքէմէ իթմիշ տիր։

Միւսթիլէյհին գապինճէ լօրտ Պիգոնֆիլտին պաշ վէքեալէթի զէմանընտա Ինկիլթէրրա տէվլէթինին մէսարիֆի ումումիյեէսի 85 միլեոն լիրա սթէրլին օլտուղու հալտէ, Մըսթըր կլատսթոնուն պաշ վէքեալէթի հէնկեամընտա 100 միլեոն լիրաեա պալիշ օլուպ, սէնէվի 15 միլեոն լիրա նոգսան զուհուր իթմիշ տիր։

Հինտիսթան պիւտճէսինէ թահմիլ օլունան մէսարիֆի ֆէվգէլատէ իլէ պէրապէր Ինկիլթէրրա վէ Հինտիսթան պիւտճէլէրինին նոգսանը սէնէվի 25 միլեոն լիրաեա պալիշ օլուր։

Մէրպէսթի թարաֆտարը Մըսթըր կլատսթոն գապինէսի ալթը սէնէ միւտտէթ մէէմուրիյեէթինատ սէլէֆլէրինէ նիսպէթլէ 55 միլեոն լիրա սթէրլին զիեատէ սարֆ իթմիշ տիր։

Լոնտրա Պիգոնսֆիլտ Ինկիլթերրա նուֆուզունու պիր մերթեպէյի ա-լիեէտ խալէֆլերինէ թէրք իթմիշ իսի։

Միշարիէյհին 4 միլեոն լիրաեա թըտիվանէն մուպայեա իթտիկի Սուէեիշ գանալը հիսսէլերինին գըյ-մեթի էլ եէվմ 12 միլեոն լիրա գըյ-մեթինէ օլուպ, Մըսըր տէվլի ըէհինի էմնիեէթ օլտուղու հալտէ. 20 միլեոն լիրա գատար քէսպի գըյ-մեթ իթմէսիտէ մէեմուլ տուր։

Մէզքիւր հիսսէլեր 1875 սէնէսին-տէ մուպայեա օլտուղունտան պէ-հեր սէնէ Ինկիլթերրա խազինէսի Մըսըրտան եիւզտէ պէշ ֆայիզ ալ-մաղտա տըր։

Ինկիլթերրա խազինէսի եիւզտէ իւշ ֆայիզ իլէ խսթիգրազ իթտի-կինտէն, 1912 թարիխինէ մէզքիւր հիսսէլերէ վիրտիկի ըէս իւլմալ իլէ ֆայիզինի ալազ իտիպ, անտէն սոն-րա Սուէեիշ գանալը հիսսէլերի քէն-տիսինէ պատիհէվա գալաճագ տըր։

Մըսթըր Կլատսսթոն իսէ, Մըսըր վէ Սուտանա միլեոնլարճա լիրալար իսրաֆ, վէ պունճա ինսան թէլէֆ իթմիշ տիր։

Մըսթըր Աշմէթ Պարթլէթ, Մըս-թըր Կլատսսթոն գապինէսինին բո-լիթիգաճա խսթասը օլարագ, 60 պին նուֆուս թէլէֆ, վէ 25 միլեոն լիրա Մըսըր վէ Ինկիլիզ վէ Հինտիս-թան խազինէլերինէ զիեան օլտու-ղունու տախի իթեան իթմիշ տիր։

Ժենէրալ Կորտոն պէյհուտէ թէ-լէֆ օլուպ, Ինկիլթերրա նուֆու-ղու տախի թէնէզզիւլ իթմիշ, վէ տիյեունու Մըսրիյեէեէ 10 միլեոն լիրա զամմ օլունուպ, պէյհուտէ սէֆէրլէր իչին 10 միլեոն լիրա տա-խի Ինկիլթերրա էհալիսինին վիրիլ-սի՝ թէզեիտ օլունմուշ տուր։ Իշթէ իչպու գան տէօքիլմէսի վէ իսրա-ֆաթ, լորտ Պիգոնսֆիլտ զէմանըն-տաքի մամուրիյեէթ վէ նուֆու-զուն ագսի տիր։

Ասիաեը վասըթը վէ Աֆղանիս-թանա կէլինճէ, լորտ Պիգոնսֆիլտ, էմիրի սապէգ Շեր Ալի խանըն Ռու-սիա թարաֆտարը օլտուղու հասէ-պլէ ալէյհինտէ իլանը հարպ ի-տիպ, Աֆղանիսթանտա Ռուսիա նու-ֆուզունու մէնէմ մուվաֆֆագ օլ-մուշ, վէ Գանտահարա պիր շըմէն-տըֆէր ինշասընը թասմիմ, վէ ֆէն-նի հարպճա մէվագրի լազըմէնին իշղալընա թէշէպպիս իյլէմիշ իսի։

Հալպու քի Մըսթըր Կլատսսթոն, Ռուսիանըն Հինտիսթան հուտու-տունա 700 միլ տահա եագլաշմա-սընա միւսամէհա իթտիկինտէն, Ռուսիաեա միւտաֆաա իչին տիր-էն Ինկիլթերրա վէ Հինտիսթան-տա թէտարիքեաթը սէֆէրիեէեէ 20 միլեոն լիրա սիթէրլին սարֆ օ-լունմուշ, վէ Ինկիլթերրա գապի-նէսի պիր չօգ թահգիրլէրէ տիւշար օլմուշ տուր։

Մըսթըր Աշմէթ Պարթլէթ, քէն-տիսինին Ռուսիա ալէյհինտէ պիր զարազը պուլունմատըղընը, վէ տէվլէթի միշարիէյհանընն հարէ-քէթի վազըսը, մէնաֆիի մախ-սուսէսինէ միթապրզ պուլունտու-ղունտան, իթիրազաթընն, տէվ-լէթի միշարիէյհա ալէյհինտէ օլ-մաեըպ, անը թէշվիգ վէ Ինկիլ-թերրանընն գատիմ տօսթ վէ միթ-թէֆիգլերինի թէրք իտէն Ինկիլիզ ըիճայը ալէյհինտէ օլտուղունու ի-լավէյի կիֆթար իյլէմիշ տիր։

ՏԱԼԽԻԼԻՅԵԼԷ

—o—

Էվգաֆ նազրը Ֆեամիլ բաշա հազրէթլէրինէ պիր գըթա մուրաս-սա նիշանի Օսմանի,

Շարգի Ռումիլի վալիսի Գավրիէլ բաշա հազրէթլէրինէ պիրինճի ըիթ-պէտէն նիշանի Օսմանի իլէ կիրան-պահա պիր էնֆիեէ մահֆազասը իհսան պույրուրմուշ տուր։

— Զաթը հազրէթի Սատրազա-մինին սըհհէթի պէտենիյեէլերի համա օլսուն միւքէմմէլ օլուպ, թէպտիլի ապ ու հավա ղըմընտա պիր գաչ կիւն Ատալարա ազիմէթ իթմէք նիեէթինտէ պուլունտուղ-լարը միսթախպէր տիր։

—Ումուրու մալիեէ նազրը Մի-նիր բաշա, Թօբխանէ միշիրի Ալի Սայիպ բաշա հազարաթը իլէ սայիր պիւեիւք զաթլարտան միւրէքքէպ պիր գօմիսիօնուն իճթիմաէ պաշ-լամըշ օլտուղու պու կիւնքի թա-րիղտէ օգունմուշ տուր։

—Եանեա վիլաեէթի տախիլինտէ պուլունան միրիեէ այիտ քեաֆֆէ-յի ագարաթը պիլ միւզաեիտէ ֆի-րուխթինէ գարար վիրիլմիշ օլտու-ղու քեզա մէզքիւր ղազէթանը ի-ֆատաթընտան տըր։

—Թիւթիւն ֆիեաթընը արթը-ըըլմասընտան պէրու, Ռէժի իտա-ըէսինին վարիտաթընը եիւզտէ տէօրթ պէշ նիսպէթինտէ թէնէզ-զիւլէ եիւզ թութմուշ օլտուղու ի-շիտիլմիշ տիր։

—Տար իս սաատէթ ազասը Հա-ֆըզ Պէհրամ աղա հազրէթլէրինին հիմէմաթը ալիեէլերի իլէ Մաքրի քէսեիտէ ինչա օլունմագտա օլան մէքթէպի իպթիտաի էպնիեէսի խի-թամ պուլմուշ օլմաղլա, տիւնքի կիւն պիր չօգ զէվաթը միւթէպէ-ըէ մուվաֆէհէսինտէ ըէսմի քիշա-տը իճրա օլունմուշ տուր։

—Մուշ սանճաղընտա էօթէտէն պէրու էհալիեէ թաատտի վէ զասպ ու զարաթ իտէն պիր թագըմ էշ-զրեանընն Մուշ միւթէսարրըֆը Սա-լիհ բաշա հազրէթլէրինին իգտա-մաթը սաեէսինտէ պու տէֆա տէր տէսթ օլունտուղլարը մահալլինտէն պա թէլէկրաֆ իշար օլունմուշտուր։

—Տէրսաատէթ թահրիրի նու-ֆուզ սթաթիսթիգինին պու տէֆա նէշր օլունտուղու մէսմու տուր։

— Նըմէնտրֆէր հուգուգու իլ-թիսագիյեէսինին ինշաաթընա տա-յիր թաստիգի Պապը Ալիեէ արզ օլունան բլանլար թասվիպ պույ-րուլտուղունտան, գարիպէն ինշա-աթընա պաշլանըլաճաղը իշիտիլմիշ տիր։

Հութութու իլթիսագիյեէնին ին-շաաթը իգմալ իտիլտիքտէ, Փա-ըիսատէն Տէրսաատէթէ ալթմըշ պէշ սաաթտա կէլինէպիլէճէկի, Եվրօ-բա զազէթալարընտա օգունմուշ տուր։

— Եէնիճամի բոսթախանէսինճէ վագը օլան իսլահաթտան տօլաեը, միւթէպէր թիւճճարլար թարա-ֆընտան, նազրը Իզզէթ էֆէնտի հազրէթլէրինէ պիր մահզէր թագ-տիմ գէլընտըղը, վէ մահզէրի մէզ-պուրատա, բոսթախանէ մէհմուրլա-ըընտան, վէ միլլէթիմիզտէն Գառ-նիկ էֆէնտինին իգտամաթընտան այրըճա պահս օլունտուղու, մահլ մէհմունիյեէ խապէր ալընմըշ տըր։

—Լոնտրաեա աղիմէթ իթմիշ օ-լան էպնիեէյի պահրիեէ սեր մի-մարը Հիւսնի բաշա հազրէթլէրինին մէհմուրիյեէթի, Գարա տէնիզէ սէ-ֆէր իթմէք իւզրէ, պիր պիւյիւք վաբօր լէյ, Ատալարա իշլէմէք իւզ-ըէ տիկէր իքի վաբօրուն, Իտարէյի մախսուսէ հիսապընա մուպայեասը խուսուսու իտուկի մէրվի տիր։

—Սիսամ պէկի սապէգ Կօսթա-քի Ատօսիատէս բաշա հազրէթլէ-ըինին ճուղիճէ նամիզաճ օլտուղ-լարը միւսթախպէր տիր։

—Համա միւթէսարրըֆը Մուս-թաֆա Զիեա բաշա, էվվէլքի կիւն մահէլլի մէհմուրիյեէթինէ ազիմէթ իթմիշ տիր։

— Պէկրատ սէֆարէթի իքինճի սեր քեաթիպի Մարգարեան Ցա-ըութիւն էֆէնտի, կէչէն կիւն մա-հէլլի մէհմուրիեէթինէ միւթէվէճ-ճիհէն չէհրիմիզտէն հարէքէթ իթ-միշ տիր։

— Էվվէլքի կիւն 30 խանէ մու-հաճիր Վալնատան Տէրսաատէթէ կէլմիշլեր տիր։

— Էտիրնէ վիլաեէթի մալիեէ միւֆէթթիշի Ռումի բաշա հազրէթ-լերի, էվվէլքի կիւն Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր։

Միշարիէյհ հազրէթլէրինին, Ռէժինին սուլի իտարէսի հագգըն-տա պիր լաեիհա թանզիմ իթմիշ օլտուգլարը, տիւնքի թարիքին իճ-մալը ահվալ պէնտինտէ մուհարրեր տիր։

—Եագընտա Պողազ իչինին Ռու-միլի ճիհէթինէ տախի, սու զում-բանեասը թարաֆընտան պօրուլար վազ իլէ, սու վիրիլէճէկի մէսմու տուր։

— Շարգի Ռումիլի վալիսի Կավ-ըիէլ բաշա հազրէթլէրի, էվվէլքի կիւն Պապը Ալիեէ կիտիպ, խարի-ճիյեէ նազրը Ասիմ բաշա հազ-ըէթլէրիյյէ միւլագաթ իթմիշլեր տիր։

—Պու սէնէ Մըսրը էքսէր մա-հալլերինտէ չէքէր գամըշը մահ-սուլունուն պէրէքէթիճէ օլտուղու խապէր ալընմըշ տըր։

—Սարաֆլար քէթխիւտասը Սար-գիս էֆէնտի թարաֆընտան կէչէն կիւն Թարիգ զազէթասընա պիր թահրիրաթ իրսալիյլէ, բրօմէս ֆի-ըուխթունտան տօլաեը զազէթաեը մէզքիւրուն վագը օլան պիր իթի-բազընա ճէվապէն, իքի այտա պիր քէչիտէ օլունան շըմէնտրֆէր հիսսէ սէնէտաթընը պէտէլի 20 պին լի-րա ֆարզ օլունտուղու վէ 2 միլեոն հիսսէեէ եագը օլան հէր պիր հիսսէնին գուրա պէտէլի օլարագ զըյմեթի հագիգիսի 40 բարա օլ-մագ լազըմ կէլտիկի հալտէ, պու-նուն պանգա մէհմուրլարը թարա-ֆընտան սատէտիլանը էհալիեէ 5 զուրուշա սաթըլմագտա օլտուղու պէեան օլունմուշ տուր։

—Բօմանեանընն տէրսաատէթ սէ-ֆիրի Մ. Ժորժ Կիգա ճէնապէլէրի-նին մէհզունէն Պուզրէշէ կիտէճէ-կի, շէհրի մէզքիւր ղազէթալարընընն ըիվաեաթընտան տըր։

—Թանթատա պիր հարիգ զու-հուրիյլէ սէքիզ սաաթ իմթիտատ իթտիկինի վէ վագը օլան զարար ու զիեանընն 40,000 լիրա գատար թախմին օլունտուղունու էլահրամ զազէթասը եազըլմըշ տըր։

— Մահալլէ արալարընտա գու-տուզանան քէօրէքլերին, մէզքիւր հալինէ սէպէպ, մէվսիմին սըճագ-լըզը իլէ սուսուզլուգ օլտուղու ան-լաշըլմասը իւզրինէ, սօգագլարա պազը սու գապլարը վազ օլունա-ճաղընընն մէհմու լտուկինի թարիք եազըեօր։

—Հալէպ ճիվարընտա վագը պիր գաչ հարմանտա հարիք զուհուր ի-տիպ, պիր խայլի զարար ու զիեա-եր միճիպ օլտուղու, մահալլին-տէն պա թէլէկրաֆ իշար օլունմուշ տուր։

— Կէչէն Պայրամ կիւնիւ, է-տիրնէ ճիվարընտա պիր գասապա-նընն ճամիսինին երգըլըպ, 2 գատըն վէֆաթ իտիպ, 50 քիշի գատար տախի մէճրուհ օլմուշ իտուկի, Տէ-տէ աղաճընտան Իսթանպօլ զազէ-թասընա եազըլմըշ տըր։

— Էվվէլքի կիճէ Գուլէ գաբու-սունտա պիր պիրախանէտէն աթէշ զուհուր իթմիշ իսէտէ, էթրաֆ-տան տէր հալ եէթիշիլերէք, եա-լընըզ մէզքիւր պիրախանէ միւհթէ-ըէք օլտուղու հալտէ պաստըրըլմըշ տըր։

—Կէչէն կիւն Թալաթ Նամընտա պիր Իսլամ գըզը օճագտա գա-պագ թավա իթմէքտէ իքէն, սու չիշէսինին թավանընն իչինէ տէվրիլ-մէսիյլէ եաղ բարլաեըպ, գըզըն էլ-պիսէսի Թութուշարագ, վիճուտի-նին հէր թարաֆը եանմըշ տըր։

—Դալաթատա լաթէրնաճը Մի-քէ Նամընտա պիր Ռում, ուլրընը-սուզ թագըմընտան օլուպ տասթու-պուլունան Ռօզա Նամ պիր գըզ-զօրլուճա տաեագ աթմասը իւզե-ըինէ, մէրգումէ պիր գաչ կիւն սօն-ըա վէֆաթ իյլէմիշ տիր։

—Լա Թիւրքի իլէ Նէօլօղոս զա-զէթալարընը ըիվաեէթինէ նէգա-ըէն իւսկիւտարտա մուալէպիճի եա-նագօ խմինտէ պիր ատէմ 108 եա-շընտա օլտուղու հալտէ գուվվէթ ու զուտրէթի եէրինտէ իմիշ։

Մէրգումուն սէրիզի էրքէք վէ օն ալթըը գըզ օլարագ 24 էվլատըն-տան եալընըզ 10 նէֆէրի սաղ օ-լուպ, պունլարտան 32 թօրնու վէ 2 տէ թօրնունուն էվլատը վար ի-միշ, վէ գարբըը տախի էլան պէր հայեաթ իմիշ։

—Կիչէն կիւն Իսթանպօլտա Էմին էօնիւնտէ իբի դաեըզճը, պիրպիր-լերիյլէ նիզալաշմագտա իքէն, տէ-նիզէ տիւշիւպ մավունալարը ալ-թընտա գալարագ զարզ ու նապէ-տիտ օլմուշլար տըր։

—Կիչէն կիւն Պիւյիւքտէրէտէ մատամանընն պիրիսի պիր ֆայթօ-նուն աթլարընա քէնտիսի գօմանտա իթմէքտէ օլտուղու հալտէ, նասրլ-սա պիր մահալտէ աթլարընն իւրք-մէսիյլէ ֆայթօն տէվրիրիպ, մատա-մանընն տախի պաշը եարալանմըշ տըր։

—Կիչէն կիւն Վարնա ճիվարընտա չէտիտ ֆուրթունա իլէ պիրլիք-տէ պիր չօգ եաղմուր եաղմըշ ի-տուկի հավատիսաթը թէլէկրաֆի-եէտէն տիր։

— Գօնսթանթինօբօլիս նամ զա-զէթանընն պէեանընա կէօրէ, շէհ-ըիմիզին միւթէպէր ֆամիլեալարը-նընն պիր գըզը, պիր տէլիգանլըեա ալէագա իթմիշ օլուպ, բէտերի ի-սէ, գըզընը մէրգումմ տէլիգանլը-եա վիրմէկի գաթան իսթէմէտի-կինտէն, հալ պու քի, գըզընն սէվ-տասընընտա խայլի զէման չօգ թէտ-պիրլերէ թէշէպպիս իտիպ, մէր-գումմ տէլիգանլրտան կէչիրէմմ-տիկինտէն, նիհտեեթ չարէսի թիւ-քէնիպ, պիր կիւն էլինէ պիր ըէ-վոլվէր ալարագ, գըզընընն օտասը-նա կիրմիշ, վէ մէրգումմ տէլիգան-լըտան վազ կէչմէտիկի հալտէ պիր բէտերտէն օլաճաղընը, եանի քէն-տի քէնտինի թէլէֆ իտէճէկինի գըզա պէեան իյլէմէսի իւզրինէ գըզ աղլաեարագ բէտերինին աեա-զընա գաբանըպ, տէլիգանլընընն պիր տահա եէուգինէ պիլէ պագ-մաեաճաղընա սէօզ վիրմիշ, վէ պէօյլէնիլէ եէկտիկերիյլէ էօրիւ-շիւպ պարըշմըշլար տըր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

—o—

Նիւ-Եօրք 25 յուլիս

Իսպագ Ամէրիգա ճիւմհուրիյեէ-թի ըէյիսի ժենէրալ Կրոնթըն ճէ-նազէ զիյնէթի ալաֆրանկա օգոս-տոս 8տէ իճրա իտիլէճէք տիր։

Լոնտրա 25 յուլիս

Գոնթ Կրանվիլ, տիւնքի կիւն պիր ճէմիյեէթտէ իրատ իյլէտիկի նութգունտա, Մարդի աը Սալիզ-պըրիինին Ռուս-Աֆղան մէսէլէսին-տէ թութմագտա օլտուղու բօլիթի-գաեը մէտհ իյլէմիշ տիր։

Վիէննա 9 յուլիս

Գավիէն վէ ըէսմէն սէօյլէնտիկի-նէ կէօրէ, Ինկիլթերրա թարաֆը-տան Մըսըր իչին թէքլիֆ օլունան պիր խթիդրազ քիւշատընը, քեաֆ-ֆէյի տէվլէթլէր գապուլ իյլէմիշ օլտուգլարընտան, եագընտա մէվ-զրի իճրաեա վազ իտիլմէսի մէհ-մուլի գավիտէն տիր։

Պերլին 18 յուլիս

Սէօյլէնտիկինէ կէօրէ, իմբէրա-թոր Կիյեոմ հազրէթլէրի, բէնտի հէքիմլերինէ, գաչ սէնէ տահա եա-շատա պիլէճէքլերինի սիւալ իյլէ-ճիքլերինտէ, մէրգում տախի պիր գաչ սէնէ տահա տէյի ճէվապ վիր-միշ տիր։

Լոնտրա 20 յուլիս

Ճէն ճէյմս զազէթ նամ զազէ-թաեա նէզարէն, Էմիր հազրէթլէ-ըի, Աֆղանիսթանա Ինկիլիզ ասկէր-լերինի գապուլ իյլէմէքտէն իսէ, Ռուսլարը, Զիւլֆիգարը իսթիլա իյ-լէմէսինի էվլեա թութմագտա իմիշ, վէ պինաէն ալէյհ, տէմիշ տիր մէզ-քիւր զազէթա, էկէր Ռուսլար Զիւլ-ֆիգարը իսթիլա իտէրլերտէ, Էմիր հազրէթլէրիտա թարաֆընտան պիր հարպ ալէամէթի կէօսթէրիլմէզ ի-սէ, օլ պապտէ Ինկիլթերրա թա-ըաֆընտան, Ռուսիաեա, պիր չէյ սէօյլէնիլմէքլիկէ սալահիյեէթ գալ-մաեաճագ տըր։

Լոնտրա 21 յուլիս

Մորնինկ Բոսթ զազէթասընընն գավլինճէ, իւշ իմբէրաթօրլարընն եագընտա կէօրիւշմէլերինէ տայիր հիչ պիր գարար վիրիլմէմիշ տիր,

Պերլին 22 յուլիս

Ավսթրիա իմբէրաթօրու հազ-ըէթլէրի, օգոստոս 7տէ իմբէրաթօր Կիյեոմ հազրէթլէրիյլէ Կասթէյն-տէ միւլագաթ իյլէեէճէք տիր։

Լոնտրա 27 յուլիս

Տիւն Շաթամտա խսկէլէնին պի-ըինտէ գաղաէն 80 քիշի տէնիզէ տէքիլմիշլեր, վէ չօգլարը թէլէֆ օլմուշլար տըր։

Մորնինկ Բոսթ զազէթասը Ռու-սիանընն թութտուղու թարիգէ գար-շը պէեանը հիտտէթ իտէրէք, Ին-կիլթերրա պիր գարարը գաթի վիր-մէլի, վէ քէնտի գուտրէթինի իպ-ըազ իյլէմէլի, տիր տէմիշտիր։

Տէյլի Նիւուզուն գավլինճէ, Մարգի աը Սալիզպըրի թարաֆընտան, Ռուսեաեա, Զիւլֆիգար եա-գընընտա պուլունան մէվգիլարտան ասկէրլերինին չէքիլմէսի թէքլիֆ օլունտուգտա, Ռուսիա թարաֆընտան տախի, մէզքիւր մէվգիլարը, Աֆղան ասկէրլերինին կէլիպ թութ-մաեաճագլարը շարթըյլա չէքիլէ-ճէկինի պիլտիրմիշ տիր։

Մըսըր, 27 յուլիս

Ժենէրալ Կրէնֆէլտէն ալընան պիր թէլէկրաֆա նազարէն, ասը-լարը սէրֆիրազընը վէֆաթը խա-պէրի սահիհ իմիշ։

Մէզքիւր թէլէկրաֆա կէօրէ, Խալիֆա Ապտօսատա մէրգում սէր-ֆիրազը եէրինէ կէչմիշ տիր։

ՍԱՐՍԱՖԻՅԷԼԷ

—o—

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱԼԸ

Էսկ. Ուսմ.		(Տ Սէրի)	
»	»	Յուլիս 15 սապահ աչ.	17-34
»	»	» » ագշամ գաբան.	17-35
»	»	Յուլիս 16 սապահ աչ.	17 35
»	»	» էն եիւքսէք	17-56
»	»	» էն աշաղը	17-34
»	»	սաաթ 5 տէ	17-35
Ա. Սէրի Ինկիլիզ լիրասը			31-25
Բ.	»	» »	18-10
Գ.	»	Օսմանը լիրասը	17 34
Իւնիֆիէ			75-
Բումիլի շըմէնտրֆէր			42-50
Բաբօր		ղուրուշ	74-
Հավալէսիզ		»	10-
Ագճէ ֆայիզ		%	6-

—

ԱԳՕՍԻՕՆԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Գրէտի ժենէրալ	6 %	6.32
Սօսիէթէ ժենէրալ	6 %	3-18
Իսթանպօլ պանգասը		4.50
Սօսիէթէ Օթօման		3-50
Թրամվայ	3%	290-
Լավրիում (մատէն)		60-

—

Օսմանլը լիրասը 100 ղուրուշան Ղզ. փր.

Ինկիլիզ լիրասը	110-22
Ֆրանսըզ ալթունու	87-37
Բօլ	90 20
Գրիվից ալթունու	31 20
Պլեազ մէճիտիյէ	108- 3
Մէթալիգ	99-
Պեշիք	102 50
Ալթընըզ	105 55
Գարպօն գասիմէսի գարիք	905-

ՃԷՐԲԱՀԼԸԴՏԱ ԵԷՆԻ ԻՍԼԱՀԱԹ

Իշէրաէ վէ պաղըրսագլարտա օ-ղան եարալար սայիր եարալարտան ղիեատէ գօրգունճ վէ միւհլիք տիր։ Պիր թիւֆէնկ գուրշունունտան ա-չըլան եարա հէր նէ գատար ը-շարտան խաֆիֆ ատտ օլունուր ի-սէ տէ, ֆագաթ իշէրիտէն էօյլէ եարալարա սէպէպ օլապիլիր քի, հէր պիրի եագըն վագըթլարա գա-տար միւհլիք ատտ օլունմագտա ի-տի։ Ամերիգանըն սօն մուհարէպէ սինտէ 3 717 քիշինին պաղըրսագլա-ըընա գուրշուն իսապէթ իթմիշ, վէ պունլարտան անճագ 944 իւ գուր-թուլապիլմիշ տիր։ Ֆագաթ պա-ղըրսագլար պիրաղ պօշանճագ օլ-սա, վէ հէման հիչ պիր քիմսէ օ եարատան գուրթուլմազ։

Ճէրբահլար պու կիպի եարալա-րա մուալէճէ իթմէք իչին պիր չա-րէ արատըլար. չէօյլէ քի օթուղ եէտի քէլի պայլատարագ անլերին գարնընտան գուրշուն իլէ վուրտուլ-լար. պատէհու գարընլարընը եա-ըբպ պաղըրսագտա օլան եարանին աղղընը տիքիպ էյիլէշտիյի կիպի, պաղըլարընին տիքիլէմէ յէճէք պա-ղըրսագ բարչալարընը քէստիրտէն սօնրա ի-բի ուճլարընը պիր արայա կէթիրիպ տիքէրէք էյիլէշտիքլէրինի տախի կէօրմիշլէր տիր։ Պու թէճ-բիպէտէն սօնրա կէչէն սեպտեմբեր այընտա Նիւ Եորգ խասթախանէլէ-րինին պիրինտէ բէք ղարիպ պիր ամէլիյաթ իճրա իսիմիշ տիր։ Թիւ-ֆէնկ իլէ ղարնընտան վուրուլմուշ պիր ատէմի ճէրբահլար ՀԸՐՕՓՈՒՏ իլէ պաերլթուղտան սօնրա Ֆղարնընը եարարագ պիր չօղ պաղըրսագ բար-չալարը չըգարմիշլար, վէ եէտի տէլիք պուլարագ տիքմիշլէր։ Պու ատէմ էյէր էսքի ուսուլ իւզրէ պագըմիշ օլսա իսի, շիւպհէսիզ ճանընը գուրթարամազ իսի. ֆա-գաթ եէնի ուսուլ իլէ քեամիլէն վէ ազ միւատէթ իչինտէ շիֆա պուլ-մուշ տուր։

Քէզալիք գալչա իւզէրինտէ օլան եարալար վէ պէօպրէքլէրտէն իլէ-րի կէլէն սայիր իլլէթլերէ մուալի-ճէ իթմէք իչին ամէլիյաթ իճրասը-յա չօղ տէֆա գալչատան պէօպ-րէքլէրէ գատար եարըլմըշ, վէ պա-ղը քէրրէ իգթիզասընա կէօրէ պիր պէօպրէք տախի չըգարըլարագ խասթա սաղալմըշ տըր։ Պու թէճ-բիպէտէն անլաշըլըսընա կէօրէ, ինատ պիր ճիյերլէ եաշայապիլտիյի կիպի, պիր պէօպրէքլէ տախի եա-շայապիլիր։ Պաղէն պէօպրէքլէր-տէն պիրի եէրինտէն գայարագ գա-ըընտա աղրը վիրիր։ Ճէրբահլար աղրըյը քեամէք իչին ամէլիյաթը ճէրբահլեէ իճրատիյլէ պէօպրէքլի եէրինտէ գօյուպ տիքէրլէր։

Դաֆանըն թատընը գալարբրպ պէյնատէն մէվճուտ օլան ուրլարը տախի չըգարբրլար, պունուն թէճ-բիպէսի իլէ տէֆա կէչէն սօն պա-հարատա իճրա օլունտու, չէօյլէ քի պիր խարմանն պէյնինտէ չըգան ուրատան վիճուտու վէ ագլը զայիֆ-լէնմէյէ, վէ քէօթրիւմ պիր հալէ կէլմէյէ պաշլատըգտա, պու ամէ-լիյաթ իլէ շիֆա պուլմուշ տուր։

Աչ խուսուսունտա տախի բէք պիյիլ մուվաֆֆագըյէթ կէօ-բիւմէքտէ տիր։ Աչըն էօթէտէն պէրու չէչէք խասթէլիկինի մէնն իթ-տիկի մալիւմ տիւր։ Նիմոի աշ իլէ դօյերանըն վէ սայիր իլլէթլերին տախի էօնիւ ալընաճագը մէէմուլ խիրմէքտէ տիր։ Ատէմ օղլունուն պիյիլ տիւշմէնլերինտէն օլուպ մերքէղի Ամերիգատա խասթիր խա-թիֆատա պուլունան սարը հիւմմա խասթալըղընը էօնիւնիւ ալմագ ի-չին պիր խայը աշ թէճրիպէսի իճ-բա իսիմիշ, վէ Բիօ Եանէյրօտա 200 գատար լիման ամէլէսինին աշ-լանմալարընա տայիր Պրազիլիա դէ-բալը իքինճի Ցօն Փէտրօ թարաֆը-տան էմր վիրիլմիշ, վէ աշլանանլար իւչ կիւն խաֆիֆ պիր խասթալըգ կէչիրէրէք ճիւմլէսի տախի սաղալ-մըշ օլտուգլարը հալտէ, ամէլէտէն աշլանմայըպտա խասթալանանլարընը բէք չօղու վէֆատ իթմիշ տիր։

Նիմոի զէհիրլի երլանլարընը թէէ-սիրինի մէնն իթմէք իչին եէնի թէճ-բիպէլէր իճրա իսիմէքտէ, վէ թէէ-սիրի գաթի պիր վանզէհիր պու-լունանճագը մէէմուլ տուր։

Վագաա կէրէք ճէբբահլըգ վէ կէրէք թըպապէթ տահա քէմալէ էրմէտի իսէ տէ, ֆագաթ հալը հա-ղըրտէ կէօրիւլէն թէրադիինին ի-լէրիտէ քէմալէ էրէճէյինէ պիր տէլիլ սայըլապիլիր։ (Ս.-Ե.-Բէր)

ՐԷԻՍԻ ՁԻՄՀՈՒՐ ԴԼԻՎԼԷՆՑ

Մէմալիքէ Միթթէհիտէի Ամէ-բիգա բէիսի ճիւմհուրու ֆագիր թագըմընտան օլտուղու հալտէ, էն պիյիլ պիր մէրթէպէտէ նապլ օլ-մուշ տուր։

Պու կէչէն եիկիրմի պէշ սէնէ զարֆընտա քիւրսիի բիեասէթէ օ-թուրան ալթը բէիսատէն պիրի, եա-նի Լինգըլն սինինի քէմալէ էէթիշ-տիքտէ չիթլէր իչին օտաուն քէսմէէ պաշլամըշ տըր։ Ճօնսըն թալիմ-ու թէրպիյէ եիւղու կէօրմէմիշ պիր թէրզի իսի։ Կրանթ ֆագիր պիր տէպպաղ իսի։ Կարֆիլտ վէ Սը-թուր տախի մէքթէպտէ տերս վի-բերէք անճագ միւտատէթի թահսի-լիյէլէրինի իքմալէ մուվաֆֆագ օլ-մուշլար իսի։

Կրօվըր Դլիվլէնտ, եանի շլմոիքի բէիսի ճիւմհուր, Ամէրիգատա քէն-տի էմէք ու զահմէթլիյէ եիւքսէք մէրթէպէլէրէ նոիլ օլմուշ օլան քիմսէլէրատէն պիրի տիր։ Բէիսի միւշարիէյհ ֆագիր պիր Փրիզի-թէրիէն վախտինին օղլու օլուպ, 1837 տէ տիւնեատա կէլմիշ տիր։ Մի-շարիէյհ տահա կէնճ իքէն բէատ-ըի վէֆաթ իթմէսի իւզէրինէ քէն-տի քէնտինի խարէ իթմէէ մէճ-պուր օլուպ, պիր պագդալը եա-նընա խրամէթքեարլըղա կիրմիշտիր։ Պունատան սօնկրա սաղըր վէ տիւսեդ մէքթէպտինէ խօճալըղա, վէ զատէ-հու պիր ավգաթ եանընա քեա-թիպլիեէ կիրտի, վէ պու իշլերտէ պուլունտուղու էնատէ խանէսինէ մուգայեէտ օլուր, վէ էլինատէն կէ-լէն եարարմը իսէր իսի։

Մուհարէպէ զուհուր իթտիքտէ ճիւմհուրիյէթ քէնտի պուհրանը վագթընտա ալի ճէնապ վէ ճէսուր քիմսէլէրէ միւհթաճ օլուպ, Դլիվ-լէնտ տախի սիլքի ասքէրիէ կիր-մէք արզուսունտա պուլունմուշ իսէ տէ, ֆագաթ. վալիտէ վէ հէմշիրէ-լէրինէ մուգայեէտ օլուպ, պիրա-տէրլէրինին մուհարէպէյէ կիրմէսի վէ քէնտինին էվտէ դալմասը ֆա-միլեատա թէնեսիպ կէօրիւմիշտիր։

(Բէզ-)

87· ԱՀՎԱԼԸ ՍԻՊԼԻՈՒ

—o—

ԻՒՋ ՖԻՐԱԲԻԼԷՐ ՎԱԴԸԱՍԸ

—

28·

Ֆիրարիլէր հալէա միւշքիլ պիր հալտէ պուլունմադտա օլուպ, վէ եալընըզ չու ֆարգ վար իսի քի, սօն վագտատան սօնրա, Եէրմադ իւզէրինտէ պիրաղ ատամա եագըն-ըզ միւշահէտէ օլունմադտա իսի, էօլիւմ թէհլիքէսինտէն գուրթար-մըշ օլտուղու Նատէժ իլէ չօճուգ հագդընտա ճիւղիճէ հիւսնի մուա-մէլէ իպրազընա պաշլամադտա իսի. ֆագաթ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, մէրգումուն ըրդգաթ վէ չէֆգաթը, անճագ պիր մահպուսլար պէքճի-սինին, քէնտի զէյրի տիդգաթընտա պուլունան մահպուսլար հագդըն-տա զուհուրա կէլէն ըրդգաթ ու չէֆգաթ տէրէճէսինտէ իսի, վէլ-ըրալը իքինճի Ցօն Փէտրօ թարաֆը-տան էմր վիրիլմիշ, վէ աշլանանլար իւչ կիւն խաֆիֆ պիր խասթալըգ կէչիրէրէք ճիւմլէսի տախի սաղալ-մըշ օլտուգլարը հալտէ, ամէլէտէն աշլանմայըպտա խասթալանանլարընը բէք չօղու վէֆաթ իթմիշ տիր։

Շիմոի զէհիրլի երլանլարընը թէէ-սիրինի մէնն իթմէք իչին եէնի թէճ-բիպէլէր իճրա իսիմէքտէ, վէ թէէ-սիրի գաթի պիր վանզէհիր պու-լունանճագը մէէմուլ տուր։

Վագաա կէրէք ճէբբահլըգ վէ կէրէք թըպապէթ տահա քէմալէ էրմէտի իսէ տէ, ֆագաթ հալը հա-ղըրտէ կէօրիւլէն թէրադիինին ի-լէրիտէ քէմալէ էրէճէյինէ պիր տէլիլ սայըլապիլիր։ (Ս.-Ե.-Բէր)

ՕՍՄԱՆԻԱՅԻ ԼՈՒՐԵՐԸ

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգ-ներու Օսմանիայի Հիւպատոսութեան կողմէ հրատարակուած տարեկան զեկոյցին մէջ հետեւեալ տեղեկութիւնները կարդացուեցան։

Հիւսիսային Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ գործող Օսմանիայի հիւպատոսութիւնը Նիւ Եորքի մէջ է։ Հիւպատոս է Ֆրանսիս Ֆարնամ։ Հիւպատոսարանը ունի հետեւեալ գործակալները։

Ֆիլատելֆիա՝ Ալեքսանդր Ֆարնամ։ Սան Ֆրանսիսքո՝ Ֆրանսիս Ֆարնամ։ Նիւ Օրլեան՝ Ֆրանսիս Ֆարնամ։ Սենթ Լուիս՝ Ֆրանսիս Ֆարնամ։ Ատլանտա՝ Ֆրանսիս Ֆարնամ։ Ատլանտիկ Սիթի՝ Ֆրանսիս Ֆարնամ։ Ֆիլատելֆիա